

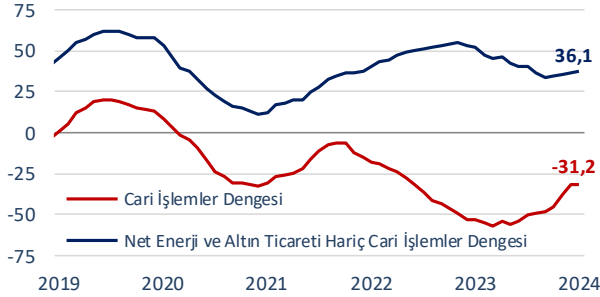
Dış ticaret açığı Mart ayında 7,3 milyar USD oldu.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre, Mart ayında ihracat geçen yılın aynı ayına kıyasla %4,1 gerileyerek 22,6 milyar USD, ithalat da %6,3 azalarak 29,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %12,4 daralarak 7,3 milyar USD oldu. Mart 2023'te %73,8 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yılın aynı ayında %75,5 seviyesine yükseldi.

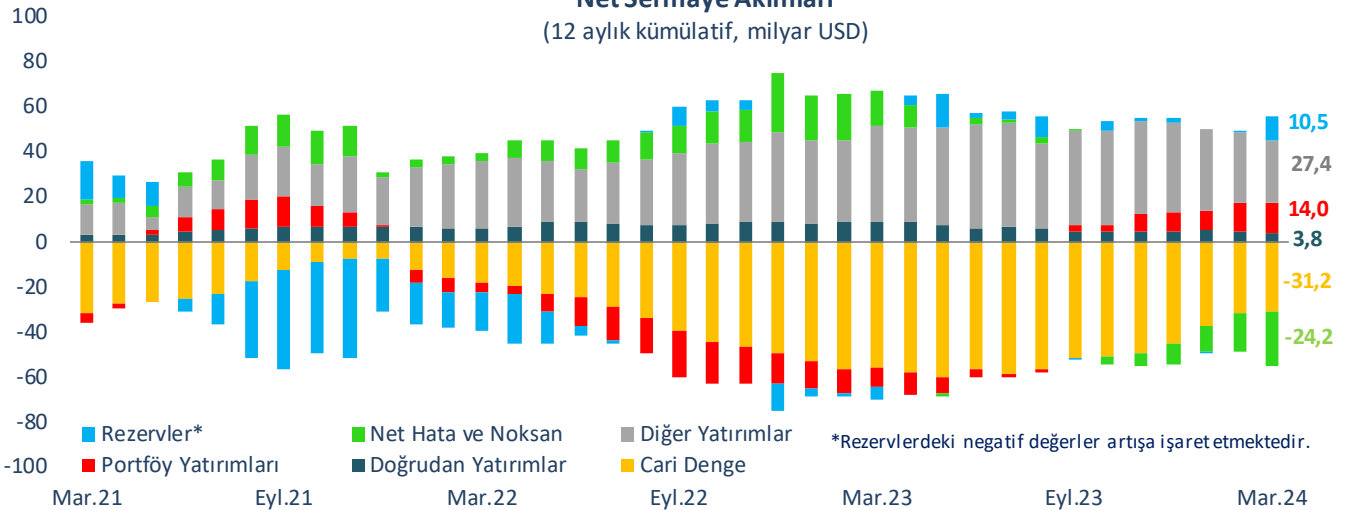
Mart'ta cari açık 4,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Mart ayında cari işlemler açığı yıllık bazda %13,4 oranında azalarak 4,5 milyar USD oldu. Cari açığın yıllık bazda gerilemesinde ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının geçen yılın aynı ayına kıyasla %18,5 daralması etkili oldu. Bununla birlikte, aynı dönemde hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin seyahat gelirlerindeki (%10) artışa rağmen %6,5 gerilemesi cari açığı iyileştirmeyi sınırlandırdı. Geçtiğimiz yılın Mart ayında 4,6 milyar USD olan net enerji ithalatı bu yılın aynı ayında 3,8 milyar USD ile son 4 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Öte yandan, Eylül 2023-Şubat 2024 döneminde aralıksız gerileyen net altın ithalatının Mart'ta yıllık bazda %20,4 artarak 1,5 milyar USD'ye yükselmesi dikkat çekti. Böylece, 2024 yılının ilk çeyreğinde 10,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre Mart ayı itibarıyla 31,2 milyar USD ile Temmuz 2022'den bu yana en düşük düzeyine geriledi.

Cari İşlemler Dengesi (12 aylık kümülatif, milyar USD)

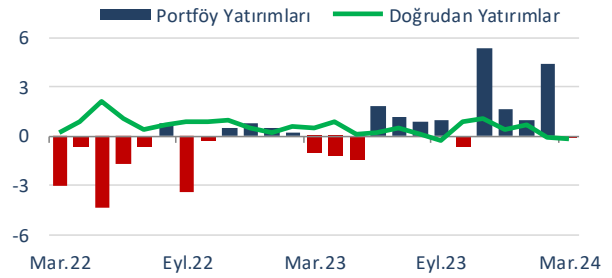
Net Sermaye Akımları (12 aylık kümülatif, milyar USD)

Doğrudan yatırımlarda 224 milyon USD'lik net çıkış kaydedildi.

Doğrudan yatırımlar kaleminde Şubat ayındaki 143 milyon USD'lik net çıkışın ardından Mart'ta da 224 milyon USD tutarında net sermaye çıkışı gözlemlendi. Mart'ta yurt içi yerleşiklerin yurt dışında net varlık edinimi 560 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Aynı dönemde, yurt dışı yerleşiklerin net yükümlülük oluşumu 336 milyon USD olurken, bunun yaklaşık %70'i gayrimenkul yatırımlarından oluştu. Böylece, yılın ilk çeyreğinde doğrudan yatırımlar kaleminde net sermaye girişi 287 milyon USD ile zayıf bir görünüm sergiledi.

Net Sermaye Girişi (aylık, milyar USD)

Portföy yatırımlarından 96 milyon USD'lik net çıkış...

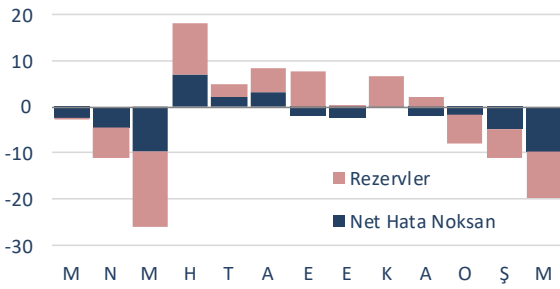
Mart ayında portföy yatırımlarından 96 milyon USD ile Ekim 2023'ten bu yana ilk kez net sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 236 milyon USD net alım, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında ise 361 milyon USD net satım gerçekleştirdi. Mart ayında bankalar tahvil ihraçları kanalıyla 1,9 milyar USD tutarında net borçlanma gerçekleştirirken, genel hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 675 milyon USD ve 70 milyon USD tutarlarında net borç ödemesi yaptı. Yılın ilk çeyreğinde portföy yatırımlarında kaydedilen net sermaye girişi 5,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Diğer yatırımlarda yılbaşından bu yana ilk sermaye girişi...

Mart ayında diğer yatırımlar kaleminde 4,2 milyar USD ile Aralık 2023'ten bu yana en yüksek sermaye girişi gerçekleşti. Söz konusu girişin 2 milyar USD'si son 5 ayın en güçlü net sermaye girişinin gözlemlendiği efektif ve mevduat kaleminden kaynaklandı. Bu dönemde bankacılık sektörü, diğer sektörler ve genel hükümet yurt dışından sırasıyla 1,1 milyar USD, 385 milyon USD ve 27 milyon USD tutarında net kredi kullanımı gerçekleştirdi. Mart ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %122,6 ve diğer sektörlerde %96,5 oldu.

Rezervler ve Net Hata Noksan

(aylık, milyar USD)

Rezerv varlıklar Mart'ta 10,3 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklarda Ocak ayında başlayan gerileme Mart'ta ivme kazanarak 10,3 milyar USD ile devam etti. Bu dönemde net hata ve noksan kalemi de 9,5 milyar USD ile Mayıs 2023'ten bu yana en yüksek sermaye çıkışına işaret etti. Böylece, yılın ilk çeyreğinde rezerv varlıklar cari açığın finansmanına 22,7 milyar USD katkı sağlamış oldu. Aynı dönemde, net hata ve noksan kalemindeki sermaye çıkışı da 16,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı öncü verilere göre Nisan ayında ihracat yıllık bazda %0,1 artışla yatay bir seyir izlerken, ithalat %4,2 yükseldi. Böylece, sekiz ay aralıksız daralan dış ticaret açığının Nisan'da yıllık bazda %13,3 genişleyerek 10 milyar USD'ye yaklaşması bu dönemde cari açığın yüksek gerçekleşebileceğine işaret ediyor. İlerleyen aylarda ise para politikasında atılan sıkılaştırıcı adımların iç talep ve ithalatı sınırlandırmasını yanı sıra yaz sezonunun başlamasıyla birlikte turizm gelirlerindeki artışın cari denge görünümünü destekleyeceği öngörülmüyor. Gelişmiş ülkelerde enflasyona ve ekonomik aktiviteye ilişkin açıklanan verilerin ikna edici olması durumunda olası faiz indirimlerinin gerçekleşmesinin ise yurt içine yönelik portföy akımlarını destekleyerek cari açığın finansmanına katkı sağlaması bekleniyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mart 2024	Ocak - Mart 2023	2024	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.544	-24.584	-10.855	-55,8	-31.232
Dış Ticaret Dengesi	-5.193	-29.527	-14.428	-51,1	-71.790
Hizmetler Dengesi	2.241	7.509	7.123	-5,1	52.189
Seyahat (net)	2.104	5.955	6.197	4,1	41.836
Birincil Gelir Dengesi	-1.604	-2.572	-3.314	28,8	-11.961
İkincil Gelir Dengesi	12	6	-236	-	330
Sermaye Hesabı	-13	-48	11	-	-146
Finans Hesabı	-14.114	-25.691	-26.961	4,9	-55.563
Doğrudan Yatırımlar (net)	224	-1.186	-287	-75,8	-3.763
Portföy Yatırımları (net)	96	331	-5.277	-	-13.950
Net Varlık Edinimi	1.518	1.406	4.252	202,4	5.833
Net Yükümlülük Oluşumu	1.422	1.075	9.529	786,4	19.783
Hisse Senetleri	236	-927	286	-	2.600
Borç Senetleri	1.186	2.002	9.243	361,7	17.183
Diğer Yatırımlar (net)	-4.153	-10.554	1.321	-	-27.387
Efektif ve Mevduatlar	-2.033	-7.056	1.449	-	-14.882
Net Varlık Edinimi	307	3.659	6.049	65,3	6.662
Net Yükümlülük Oluşumu	2.340	10.715	4.600	-57,1	21.544
Merkez Bankası	-42	6.376	63	-99,0	7.199
Bankalar	2.382	4.339	4.537	4,6	14.345
Yurt Dışı Bankalar	1.402	2.675	3.041	13,7	10.558
Yabancı Para	938	489	1.152	135,6	7.806
Türk Lirası	464	2.186	1.889	-13,6	2.752
Yurt Dışı Kişiler	980	1.664	1.496	-10,1	3.787
Krediler	-1.683	-814	-1.924	136,4	-12.119
Net Varlık Edinimi	-217	-187	182	-	-1.291
Net Yükümlülük Oluşumu	1.466	627	2.106	235,9	10.828
Bankacılık Sektörü	1.054	309	2.429	686,1	9.514
Bankacılık Dışı Sektörler	385	562	-229	-	503
Ticari Krediler	-432	-2.667	1.805	-	-447
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-5	-17	-9	-47,1	61
Rezerv Varlıklar (net)	-10.281	-14.282	-22.718	59,1	-10.463
Net Hata ve Noksan	-9.557	-1.059	-16.117	1.421,9	-24.185

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.